

ČI JE SPRAVEDLNOST NA SVĚTĚ, ČI NE?

BYLI DVA BRATŘÍ, JEDEN DOBRÝ, HODNÝ, DRUHÝ ZLÝ A BEZBOŽNÝ. — Když jim otec umřel, vzal si ten zlý statek a toho dobrého z něho vyhnal; i šel ten dobrák žalovat, ale nic si nevyžaloval. — „Eh milý človče, na světě není spravedlivosti“ — říkali mu lidé. —

„Eh naozaj¹, že je spravedlivost,“ říkal vždy ten dobrý, ačkoliv se mu bídě vedlo a zlému bratru dobře a ačkoliv máloco dobrého i od jiných lidí užil. — Když ten zlý bratr slýchal, že chválí chudý bratr spravedlivost, velice se tomu divil, kterak on, ošizený bídák, může chváliti spravedlnost, které se mu nejméně dostalo. — I ponoukal lidi, aby mu žádnou práci nedali, aby ho vyhnali od sebe, a bezbožných řečí o něm namluvil, aby ho každý nenáviděl. — Chtěl ho připraviti na mizinu, aby viděl, jestli bude ještě potom spravedlivost zastávat. — Stalo se; dobrý, hodný bratr padl do takové bídy, že neměl ani sobě, ani dětem co do úst dáti. Nemoha si již jinak pomoci, šel k bratrovi prosit o kousek chleba. — „No poď, chcem ti dať kúšťok chleba,“ řekl bratr, a uchopiv ho, kázal, aby mu oči vyklovali. — Vyklovali mu tedy oči a zavedli ho pod sloup spravedlnosti. — „Nuž hľa,“ pravil mu zlý bratr, „či ešte povieš, že je na svetě spravodlivosť?“

„Eh veru, preca je!“ — odpověděl ubohý slepec.

„Nuž, keď ty kedy buděš zase mať svojich zdravých očí, vtedy budem verit, že je spravodlivosť!“ — a nechaje bratra pod sloupem spravedlnosti seděti, odešel. — A když bylo o půlnoci, přiletěli dva harvani a sedli na

¹ Opravdu.

sloup. — Pravil harvan harvanu: „Čože, braček, vo svetě chyrovat²?“ — „Bol som v ednom mestě, kdě vody němajú,“ pravil druhý havran, „keby skalu u mesta otvorili, mali by vody dost, ale ím to nikdo povediet němuože, a tak musia tí ľudie smedom³ zahynút.“ — „Nuž hľa, braček, veď aj tu, dësiat krokomu pravo vbok, studienka je a v něj taká čudná⁴ voda, že čo by kdo aj od narodenia slepý bol, ak si oči z něj namaže, ihneď uvidí“ — pravil druhý havran. Když si to pověděli, zašuměli křídly a pryč uletěli. — Chudý slepec rozuměl každému slovu, a když uletěli, vstal, šel deset kroků vpravo bok a po studánce hmatal, až ji našel. — I namazal si oči — a hle — viděl! — Nešel domů, ale šel do onoho města, kde neměli vody, aby jim pomohl. — Když tam přišel a se ohlásil, že jim poví, kterak by vodu dostati mohli, s náramnou radostí byl vítán a král mu slíbil bohatou odměnu. — I pověděl jim, aby onu skálu otevřeli a že budou míti vody dost. — Ihned se do práce dali, a jak skálu otevřeli, mocný pramen z ní se vyprýštil. — Bohatě odměnil král chudého na penězích, i pěkného koně mu daroval. Přijel chudý slepec domů na vrchovom⁵, bohatý a vidoucí; první cesta jeho byla k bratru. Všecko mu pověděl a naostatek dodal: „Nuž hľa, bratě, preca je spravodlivost na svetě a na veky budě!“ —

Bratr neřekl nic, ale hnětlo ho to, a k půlnoci ten samý večer šel pod sloup spravedlnosti a tam si sedl, mysle si, co bratr dobyl, že i on si dobytí může. — O půlnoci přiletěli tiže dva havrani. — Sotva dosedli na sloup, pravil jeden: „Nič něvrau, braček, lebo nás

² Co se povídá.

³ Žížní.

⁴ Divotvorná.

⁵ Vrch koně.

tu musel, keď smo tu ostatnikráte boli, voľakdo počúvat⁶.“ — „Veď muožme nazrieť“ — řekl druhý a hned dolů sletěli, a najdouce tam zlého bratra, oči mu vyklovali, křídla ho utloukli a tělo jeho v drápech po poli roznosili. — Ani chýru po něm nezůstalo; bratr jeho ale žil i v bohatství spravedlivě a statečně do smrti. —

⁶ Poslouchat.